

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๘/๒๕๕๖

วันที่ ๖ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ว่าพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๘๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๑ หรือไม่

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ร้อง เสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องได้รับเรื่องร้องเรียนจากนายรุ่งรุจ มีแลบ ผู้ร้องเรียนตามคำร้องที่ ๔๔๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ ว่า ผู้ร้องเรียนรับราชการทหารในตำแหน่งนายทหารสัญญาบัตรยศร้อยเอก สังกัดกองพันทหารม้าที่ ๑๕ กรมทหารม้าที่ ๓ กองทัพบก เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๘ ผู้ร้องเรียนถูกกล่าวหาว่าร่วมกันวางแผนหน่วงเหนี่ยวกักขังนายสุรศักดิ์ ไผ่เอี้ย ให้ปราศจากสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และอัยการศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ เป็นโจทก์ยื่นฟ้องผู้ร้องเรียนกับพวกฐานความผิดต่อชีวิต เสรีภาพ ต่อศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ ตามคดีดำ

- ๒ -

ที่ ๑ ก./๒๕๕๒ ซึ่งศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ เห็นว่า ผู้ร้องเรียน (จำเลยที่ ๑) กับพวก ได้ร่วมกันกระทำความผิดตามฟ้องในเวลาไม่ปกติ (ตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ เรื่อง การใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๔) จึงให้ลงโทษฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๘๕ (๔) อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๐ ให้ลงโทษประหารชีวิต และพิจารณาเหตุบรรเทาโทษ จึงลดโทษให้ผู้ร้องเรียนหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ประกอบมาตรา ๕๒ (๑) คงเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตตามคำพิพากษาคดีแดงที่ ๑ ก./๒๕๕๖

ต่อมา พลตรี สมศักดิ์ นิลบรรเจิดกุล ตำแหน่งผู้บัญชาการกองพลทหารม้าที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ร้องเรียนในขณะเกิดเหตุและเป็นผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๖๑ และมาตรา ๖๕ ได้ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาคดีแดงที่ ๑ ก./๒๕๕๖ ของศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ ซึ่งศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ เห็นว่า การอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจสั่งลงโทษเป็นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ อันเป็นคำพิพากษาของศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ต้องห้ามอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง และประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ข้อ ๒ จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์

ต่อมาผู้มีอำนาจสั่งลงโทษได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ ต่อศาลทหารกลาง โดยศาลทหารกลางมีคำสั่งว่า เหตุคดีนี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๘ เวลากลางวัน ในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย อันเป็นวันเวลาและอยู่ในพื้นที่ที่ประกาศใช้กฎอัยการศึกตามประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ เรื่อง การใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๔ ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ อันเป็นศาลทหารในเวลาไม่ปกติที่จะพิจารณาพิพากษา จึงเป็นเหตุให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลทหารในเวลาไม่ปกติดังกล่าว ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกาตามพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๕๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง ที่แก้ไขแล้วที่ศาลมณฑลทหารบกที่ ๓๓ มีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์ของผู้มีอำนาจสั่งลงโทษนั้นชอบแล้ว

- ๓ -

ต้องด้วยความเห็นของศาลทหารกลาง อุทธรณ์ของผู้มีอำนาจสั่งลงโทษฟังไม่ขึ้น และให้ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งตามคำสั่งคดีแดงที่ ๘๘/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

ผู้ร้องเรียนเห็นว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชน เนื่องจากการจำกัดการใช้สิทธิในการอุทธรณ์หรือโต้แย้งคำพิพากษา และไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ในเรื่องความเสมอภาค จึงมีความประสงค์ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ กรณีพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ เนื่องจากบทบัญญัติดังกล่าวได้จำกัดสิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาของกลุ่มความในระบบศาลทหารในเวลาไม่ปกติ ซึ่งแตกต่างจากสิทธิในการอุทธรณ์หรือฎีกาโต้แย้งคำพิพากษาของกลุ่มความในระบบศาลยุติธรรม จึงถือได้ว่าเป็นการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักความเสมอภาคของบุคคล

ผู้ร้องพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) แล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ อันเป็นผลให้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ผู้ร้องจึงเสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ หรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องเป็นกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอ

- ๔ -

เรื่องพร้อมด้วยความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร พ.ศ. ๒๔๙๘ มาตรา ๖๑ วรรคสอง กระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๓ วรรคสอง มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๑ หรือไม่ กรณีจึงต้องด้วยหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๕) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ข้อ ๑ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด ๒ และต่อมาเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีการประกาศใช้บังคับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยปัญหาว่า กฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งหมายถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือไม่ เท่านั้น มิได้มีบทบัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งให้จำหน่ายคำร้อง

(คำสั่งที่ ๖๘/๒๕๕๗)

(นายเฉลิมพล เอกอรุ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายชัย ชลวร)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ